2013-32-04-00041
Skrivelse af 18. juni 2013 fra Retten i Herning
Ejerne af en økologisk kvægbesætning under udvidelse, der i sommeren 2007 var blevet inficeret med B-streptokokker, nægtede at betale regningen til besætningsdyrlægen, idet de ikke mente, at de i forbindelse med infektionen havde fået den rette rådgivning og at dette var årsag til, at B-streptokokinfektionen havde bredt sig voldsomt i besætningen. Dyrlægefirmaet (C) lod sagen vurdere hos deres ansvarsforsikring, der afslog erstatning, da man ikke her vurderede, at der fra dyrlægeside var begået nogle ansvarspådragende fejl. Sagen endte i Retten og der blev indhentet vurdering fra syns- og skønsmand uden at dette løste sagen. Parterne i sagen anmodede herefter Rådet om at besvare et fremsendt spørgetema.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:
Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at smitteintroduktionen i sagsøgtes besætning må antages at være kommet fra indkøbte køer fra henholdsvis besætning A og besætning B og således ikke er introduceret i besætningen via C?

Svar ad 1:
På det foreliggende grundlag kan en præcis smittevej ikke påvises. Efterfølgende fund af B-streptokokker i 2 besætninger, hvorfra der er indkøbt avlsdyr, sandsynliggør dog at smitten kommer herfra. Personbåren introduktion af smitten anses i den sammenhæng for mindre sandsynlig.

Spørgsmål 2:
Var det i 2007 en korrekt veterinærfaglig handling, når C udtog kirtelprøver ved akut inficerede køer, behandlede infektionen straks samt herefter oplyste besætningsejeren om fundet af B-streptokok i henholdsvis 1 ko i august, ingen i september og 4 i oktober og derfor anbefalede at fokusere på hygiejnetiltag i forbindelse med fodring, opstaldning og især ved malkning?

Svar ad 2:
Det var også i 2007 god faglig praksis at udtage enkeltkirtelprøver ved udbrud af klinisk mastitis, eller ved påvisning af forhøjet celletal, og ikke udelukkende en rutine eksklusivt for besætninger under mistanke for B-streptokokker. Det mikrobiologiske resultat af prøverne ville i høj grad være retningsgivende for anbefalingerne. Anbefalingerne fra C efter fund af B-streptokokker falder efter Rådets opfattelse ind under en korrekt veterinærfaglig handling.

Spørgsmål 3:
Er der ud fra de i sagen foreliggende oplysninger dokumentation for, at C har handlet veterinærfagligt kritisabelt og, at dette skulle have medført, øget forekomst af B-streptokok infektioner i sagsøgtes besætning?

Vurderingen bedes udtrykkeligt foretaget på baggrund af vidensniveauet i 2007 omkring B-streptokok infektion og besvarelsen bedes såfremt Det Veterinære Sundhedsråd finder at C har handlet kritisabelt, udførligt begrundes.

Svar ad 3:
Med udgangspunkt i de foreliggende besøgs- og mødereferater og herunder de specifikt fremsatte forslag, skønnes den faglige rådgivning at have været i overensstemmelse med god standard.

Spørgsmål 4:
Er det dyrlægerne eller besætningsejeren der bærer ansvaret for at de af dyrlægen foretagne anbefalinger, jf. f.eks. bilag 8, sagsfremstillingen i processkrift II og bilag F, implementeres i besætningen?

Svar ad 4:
Rådet finder, at den ansvarlige for besætningen, til enhver tid bærer ansvaret for, at de af dyrlægen foretagne anbefalinger implementeres i besætningen.

Spørgsmål 5:
Er udviklingen i B-streptokok infektionens forekomst i sagsøgtes besætning (1 i august 2007, 0 i september 2007, 4 i oktober 2007, 33 i november 2007, 10 i december 2007, 4 i januar 2008, 4 i februar 2008, 4 i marts 2008, 7 i april 2008, 6 i maj 2008, 10 i juni 2008 og 20 i juli 2008) udtryk for et normalt og forventeligt forløb i forhold til en B-streptokok infektions udvikling?

Svar ad 5:
Med baggrund i besætningsdata fra 14. august og fremefter skønnes forløbet at have været usædvanligt men alligevel forventeligt, når det samtidigt handlede om en AMS besætning, hvor almindelige smittebeskyttelses- og hygiejneprincipper er særligt udfordret.

Spørgsmål 6:
Efter en samlet vurdering af sagens foreliggende oplysninger bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse sin opfattelse af årsagsforholdene omkring udviklingen af B-streptokok infektionen i sagsøgtes besætning i 2007/2008?

Svar ad 6:
Smitten skønnes med overvejende sandsynlighed at være introduceret i 2007 eller tidligere med indkøbte avlsdyr. Et mangelfuldt kendskab til problemets omfang i besætningen tidligt i forløbet og tilstedeværelsen af særlige risikofaktorer ved staldteknikken er årsag til tilstandens hastige udvikling. Viden om særlige risikofaktorer ved AMS-systemer, og herunder store forskelle mellem forskellige tekniske løsninger er først beskrevet i 2010. Et højere antal mælkeprøve-dyrkninger i perioden aug. 2007 til nov. 2007 ville have kunnet danne grundlag for et bedre overblik og en tidligere intervention, men ville ikke nødvendigvis have bremset smittespredningen.

Spørgsmål A:
Idet det fremgår af fremlagte fakturaer, at der af sagsøger er udtaget kirtelprøver ved behandling af yverinfektion, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, hvad formålet med de pågældende kirtelprøver er samt oplyse, om der i forbindelse med de pågældende kirtelprøver burde være givet en formidling samt tolkning af resultatet af disse prøver.

Svar ad A:
Enkeltkirtelprøver har til formål at sikre en mikrobiologisk diagnose til brug for valg af adækvat medicinsk behandling, fastlæggelse af prognose og evt. iværksættelse af en profylakse.

Den nuværende lovgivning kræver til sammenligning mælkeprøvning forud for intramammær behandling med alt andet end smalspektrede antibiotikapræparater.

En samling af mælkeprøveresultater beskriver de mikrobiologiske forhold i en besætning til brug for en fremadrettet rådgivning.

Rådet finder, at resultatet af udtagne kirtelprøver altid bør formidles til den besætningsansvarlige og tolkningen af de løbende prøveresultater bør indgå i den rådgivning, der foretages i besætningen vedrørende besætningens yversundhed.

Spørgsmål B:
Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvilke tiltag en praktiserende dyrlæge i august 2007 eventuelt burde have opstartet i en besætning af den pågældende, type, art og indretning. Med indretning menes, om staldforholdene giver mulighed for forebyggende tiltag fx holdopdeling i større eller mindre grupper, herunder om der er mulighed for sygebokse med separat malkning.

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd ud fra de givne oplysninger ikke kan udtale sig om den konkrete stald og mulighed for forebyggende tiltag, holdopdeling m.v., anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at besvare spørgsmålet ud fra den forudsætning, at der i den konkrete situation var mulighed for holdopdeling i større eller mindre grupper.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes ligeledes om at oplyse, om robotternes måling af ledningsevne kan bruges som et redskab til at følge sundheden i besætningen samt om dette kunne have været anvendt forebyggende med henblik på at begrænse smittespredningen.

Svar ad B:
Rådet kan ikke ud fra de givne oplysninger udtale sig om den konkrete stald og mulighed for forebyggende tiltag, holdopdeling m.v. Under den forudsætning, at der i den konkrete situation var mulighed for holdopdeling i større eller mindre grupper, ville anvendelsen af denne udmærkede metode til undgåelse af, at smittede køer blev malket med samme malkesæt som ikke inficerede køer, kunne medvirke til at ejer og dyrlæge i samråd ville kunne sanere besætningen ved gentagne serier af enkeltkirtelprøver af alle køer i besætningen og straks resultaterne forelå fjerne smittede dyr enten ved udsætning eller indsættelse af angrebne dyr i et smittet hold og ikke føre dem tilbage før de ved gentagne prøver havde vist sig frie.

Det er denne langvarige og meget bekostelige procedure, som de fleste rådgivere i løsdriftsbesætninger og i endnu højere grad i AMS-besætninger fravælger at anbefale, da risikoen for, at forsøget på sanering ad den vej mislykkes og ofte efterlader besætningsejeren med en kolossal udgift og en stadig inficeret besætning, er nærliggende. Dette sat over for, at hygiejnetiltag og en kritisk udsætningspolitik af de klinisk angrebne dyr og dyr med defekter på patterne, da sådanne dyr potentielt altid er i risiko for at pådrage sig smitten, ofte minimerer problemerne og i mange tilfælde fører til selvrensning af B-streptokokkerne i besætningen.

Robotternes daglige måling af mælkens ledningsevne er den vigtigste mulighed en landmand med AMS–malkesystem har for at opdage yverinfektioner og bruges efter Rådets oplysninger i alle AMS-besætninger for at følge yversundheden i besætningen.

Mælkens ledningsevne stiger meget hurtigt i mælk fra en inficeret kirtel og køer med en pludselig forhøjet ledningsevne i den udmalkede mælk bliver dagligt udskrevet på en alarmliste eller opmærksomhedsliste og køerne separeres fra de øvrige og undersøges nærmere. Hvis koen ikke findes klinisk syg, kan der udtages mælkeprøve fra den aktuelle patte til bakteriologisk undersøgelse for at se om der er fremvækst af bakterier og hvilke, der evt. er tale om. Der kan også straks iværksættes forebyggende behandling i form af hyppige udmalkninger indtil mælkeprøveresultatet er kendt.

Rådet finder, at de daglige ledningsevnemålinger på alarmlisten kan bruges til at udpege køer, der kunne være i opstartsfasen af en infektion i den aktuelle mælkekirtel og derfor bør undersøges nærmere, men Rådet finder ikke alarmlisten alene kan anvendes forebyggende for at begrænse smittespredningen af B-streptokokker. Dertil er ledningsevnemålinger alt for usikre og varierer fra ko til ko og over tid hos den samme ko.

Der foreligger ikke oplysninger om indgåelse af en særlig Rådgivningsaftale mellem sagsøger og sagsøgte. Alligevel viser referater af besøgene 9/3, 15/5 og 14/8 at problemstillinger adresseres på tilsvarende måde som i besætninger med formaliserede rådgivningsaftaler.

Den manglende skriftlige rapportering efter den 14. august 2007 gør det umuligt at vurdere om der de facto er foregået en systematisk rådgivning om forebyggende tiltag i forhold til B-streptokokker specifikt.

Spørgsmål C:
Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om et udbrud med B-streptokokker i en besætning bør give anledning til øget opmærksomhed herunder ekstra opsyn og skærpet bevågenhed.

I bekræftende fald anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at begrunde dette.

Svar ad C:
Ja. Infektion med B-streptokokker er kendt for at være smitsom og kan være årsag til en betydelig produktivitetsnedgang.

Spørgsmål D:
Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om der bør iværksættes en handleplan til imødegåelse af smittespredning af B-streptokokker og i bekræftende fald på hvilket tidspunkt en sådan handleplan eventuelt burde have været iværksat.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at beskrive formålet med en sådan handleplan samt forventelig effekt af en sådan handleplan.

Svar ad D:
Fund af B-streptokokker bør give anledning til en skærpet opmærksomhed, og ved mistanke om smittespredning bør der hurtigst muligt vha. diagnostiske teknikker forsøges at etablere et overblik og iværksættes en handlingsplan. Planen har til formål at begrænse en evt. yderligere smittespredning for herigennem at reducere produktionstabet.

Spørgsmål E:
Såfremt det forudsættes, at de behandlende dyrlæger i denne sag har rådgivet ved at opfordre til at få udtaget blodprøver af samtlige dyr og sende dem til Tyskland, uden at der foretages nogle tiltag i selve besætningen overfor B-streptokok, selvom mælkeprøverne klart viser eksistens af B-streptokokker, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at evaluere denne fremgangsmåde.

Svar ad E:
Såfremt der i en besætning ved mælkeprøverne klart vises eksistens af B-streptokokker, finder Rådet at der skal iværksættes tiltag, som anført i svar ad B, uden at afvente yderligere undersøgelser.

Afgørelse:
Sagsøgte landmand skulle inden 14 dage til sagsøgeren (C), betale 301.454,09 kr. med procesrente fra den 19. maj 2009.

Sagsøgeren (C) skulle inden 14 dage til sagsøgte landmand, betale 500.000 kr. med procesrente fra den 26. juni 2009.

Inden 14 dage skulle sagsøgte landmand til sagsøgeren (C) betale sagsomkostninger med 12.914 kr.